
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מוסיקה, יהודים והמזרח - 23940

תאריך עדכון אחרון 04-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מוסיקולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עודד ארז

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: oded.erez@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס בוחן את מקומה של המוזיקה בעיצוב הזהויות המודרניות של יהודי ארצות האסלאם, כמו גם את תפקידם של היהודים בעיצוב סגנונות מוזיקליים לאומיים, מקומיים או אזוריים מודרניים, באותו המרחב. דרך מקרי המבחן השונים שנעסוק בהם מבחן את הריבוי והגיוון בקרב קהילות מאזורים שונים, וכן את המסגרות המושגיות והתהליכים ההיסטוריים שתרמו לתפיסתן והצגתן כחלק ממורשת אחת מובחנת.

מטרות הקורס:

הקורס מבקש לבחון באופן ביקורתי מושגים רב-משמעיים וטעונים כמו "מוזיקה מזרחית", על ידי גניאלוגיה של סגנונות מודרניים המזהים עם יהודי המזרח, ועם תפיסות מתפתחות אודות המוזיקה והמוזיקליות של היהודים, בהקשרים שונים: בארצות האסלאם, באירופה וארה"ב, בישראל, בתעשיית המוזיקה העולמית, ועוד.

תוצרי למידה

בסימום של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להבין את המגמות המרכזיות בהיסטוריה המוזיקלית המודרנית של יהודי המזרח המזרח, ואת הדיאלוג היצירתי המתקיים בה בין זהויות וצלילים מקומיים, קהילתיים, לאומיים, ובין-לאומיים.
- להסביר את הקשרים בין מציאויות מוזיקליות משתנות לבין תפיסות ו"אריזות" שיחיות-אידאולוגיות הנוגעות למוזיקה של יהודי המזרח, נוכח תפיסות מהותניות או מצמצות.
- לשמוע סגנונות שונים בתוך ההקשר ההיסטורי והביצועי שלהם, מתוך היכרות עם התפקידים החברתיים השונים שהמוזיקה ממלאת בחייהם של יחידים וקהילות (מטראנס למטרות רפואיות ועד השתלבות במרחב פוליטי-לאומי חדש).

דרישות נוכחות (%) :

100% יש להודיע מראש על חיסורים מוצדקים.

שיטת ההוראה בקורס: דיון על בסיס קריאה, הובלת דיון על ידי סטודנטים, האזנה מודרכת.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- (רשימה חלקית וכפופה לשינויים. הרשימה המלאה תתפרסם באתר הקורס):
- מבוא למוזיקה של היהודים בארצות האסלאם - המודל של ר' ישראל נג'ארה
- מוזיקה ויהודים בנוף הרב-תרבותי העות'מאני
- מוזיקה ומודרנה, לאומיות והגירה 1 - המקרה של יהודי סלוניקי
- מוזיקה ומודרנה, לאומיות והגירה 2 - המקרה של יהודי מרוקו

מוזיקה ומודרנה, לאומיות והגירה 3 - האחים אל-כוויי (הרצאת אורח)
מוזיקה וטראנס: מסורות ריפוי יהודיות-סופיות בתוניסיה
שירת נשים במרחב הביתי והעירוני - המקרה של יהודי סוריה
יחסי יהודים-מוסלמים וזיכרון בהקשר המוזיקלי - המקרה של יהודי אלג'יריה
יחסי יהודים-מוסלמים וזיכרון בהקשר המוזיקלי 2 - פלסטין העות'מאנית והמנדטורית
"על ערבים בתוכה": שירת הבקשות בירושלים (כולל הרצאת אורח/קונצרט)
"מוזיקה מזרחית" בישראל 1 - המצאת העדות ותעשיית מוזיקה אלטרנטיבית
"מוזיקה מזרחית" בישראל 2 - השיבה לערבית בדור השלישי

חומר חובה לקריאה:

ראו רשימה חלקית וכפופה לשינויים בגרסה האנגלית של הסילבוס.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 30 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
40 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 20 %

מידע נוסף / הערות: